

КОВЧЕГ

ЗМІСТ

У ВОСКЕСШОМУ ІСУСІ НАША СИЛА
І ПОБІДА

ПРИГОТУВАННЯ ДО ВЕЛИКОДНЯ
В УКРАЇНСЬКОМУ НАРОДІ

ЯВЛІННЯ ВОСКРЕСШОГО ІСУСА

ПРО СЛУЖБУ БОЖУ

10. Тропарі і Кондаки

З НАРОДУ ДЛЯ НАРОДУ

8. Правдивий патріотизм

ПРОГРАМА ЕВХ. МАР. КОНГРЕСУ
СХІДНИХ ОБРЯДІВ

8. Величавий Молитовний Похід

МИНУЛЕ

Рік X.

Квітень 1955
diasporiana.org.ua

Число 4.

Ковчег, місячник посвячений церковним і народним
справам під дієцезальним проводом видає
РЕДАКЦІЙНИЙ КРУЖОК

Верховний Покровитель: Преосв. Кир Константин Богачевський

Адміністрація: С.С. МІСІОНАРКИ П.М.Б.

Річна передплата (українська часть)\$2.00

Річна передплата (англійська часть)\$2.00

— Поодинокое число: 25 центів —

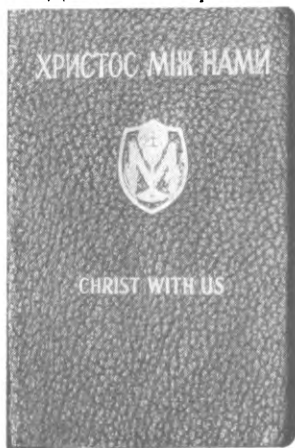
Адреса:

THE ARK, 111 West North Street, Stamford, Conn., U.S.A.

Published monthly with June-July and August-September combined. Entered as
Second Class matter April 29, 1951, at Stamford, Conn., under act of March 3, 1879.

Найкращий дар,

який можемо дати нашій молоді, це добре виховання на Христових засадах, в рамках нашого східного обряду. Віра католицька з нашим обрядом була заборолом проти всяких наїзників і ворогів нашої Церкви і народа. Наша віра і прегарний обряд дав нам сильну основу до нашого зорганізованого життя в ЗДА. Свята Віра і наш східний обряд даліше буде нашою твердинею на

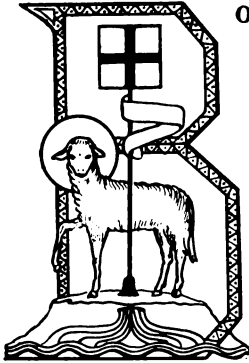
молюдь даліше збері-
гала наші церковні і
народні святощі, тре-
ба дати їй змогу пі-
знати красу нашої
святої Віри і обряду.
Найкращим засобом
пізнати красу нашого
обряду є молитвенни-
ки: **“ХРИСТОС МІЖ
НАМИ”** (Служба Бо-
жа), і **ВЕЛИЧАЄМ
ТЯ**” (збірка молеб-
нів), які дають змогу
нашій молоді не тіль-
ки розуміти зміст мо-
литов нашого обряду,
але рівночасно чита-
ти і співати Службу
Божу і Молебні. Це

перші молитвенники в історії нашого видавництва. Крім церковно-словянсько-го тексту є англійський переклад, транслітерація, музичні ноти та обрядові ілюстрації. Два молитвенники коштують разом \$5.50 (в шкіряній оправі \$12.00). Чи будемо жалувати для нашої молоді кілька доларів, щоб дати їй змогу пізнати і полюбити наш обряд? Замовляйте чим скорше ці молитвенники у видавництві Ковчег під зарядом Сестер Місіонарок Покрова Матері Божої. Адреса:

THE ARK—ART DIVISION
Missionary Sisters of Mother of God
111 West North Street, Stamford, Connecticut

У Воскресшому Ісусі наша сила і перемога

ОСКРЕСЕННЯ ХРИСТОВЕ є не тільки угодним каменем Христової релігії, але також змістом терпіння і перемоги нашого Господа Ісуса Христа: "Чи не треба було Христові оттак страждати та увійти в свою славу?" (Лука 24:46). Муки Христові і перемога над смертю є не лише історичним фактом, який відбувся в Єрусалимі тому 19 століть, але подія, що далі продовжується в Христовій Церкві, яка є містичним Тілом Ісуса Христа. Терпіння і перемога добра над злом є змістом історії Католицької Церкви та доказом її правдивості і божественності. Завернім духом 19 століть назад в ту хвилю, як Христос сказав до апостола Петра: "Ти єси Петро (скеля) і на цій скелі збудую мою Церкву й ворота пекельні не переможуть її" (Мат. 16:18). Хто увірвавби

тому 19 століть, що той галилейський рибалка Петро без жодного значіння і впливу та безборонні апостоли, погорджені своїм народом, підб'ють цілий світ для Христа та скинуть народних божків з мармурових постументів і величавих святинь? По людські кажучи, одна каторга римських легіонерів вистачала, щоб ту першу Христову Церкву знищити з лиця землі. Однак ані строги едикти римських імператорів, ані довголітні переслідування, ані тортури не могли перешкодити та перепинити розріст християнства. Колись питалися римських урядників в Афіці, звідки вони возьмуть стільки мечів, щоб постинати голови безчисленим християнам, бо великі товпи людей зі сенаторськими родинами покидали вигідну поганську релігію, а приймали покірне і тверде ярмо християнської науки. Вже в заранні свого існування Церква Христова була непобідимою, хоч вороги жорстоко її переслідували. Вона була також неподатною на удари премногих ересей. Ті безнастанно повторяли зі скаженою ненавистю через многі віки. Одна Католицька Церква, скріплена божественною силою Воскреслого Ісуса перетривала всі переслідування та вийшла з них переможеною.

Якщо глянемо в наші часи, то можемо назвати XX століття віком переслідування Католицької Церкви. Вороги переслідують її явно і скрито в різних краях, особливо в краях поза залізною та бамбусовою заслоною. В часі Великодніх Свят полинемо духом на Україну і заглянемо по наших українських церквах. Де наші українські католицькі Владики? Де є наші священники? Де є наші українські католицькі брати і сестри? Вони мучаться в більшовицьких в'язницях, в концентраційних таборах на каторжних роботах. Многі з них теж помирали за правду, за свободу віри. Отже бачимо, що Українська Католицька Церква, яка належить до містичного Тіла Христового, є учасницею в терпіннях і муках. Віримо сильно, що по терпіннях прийде для нашої Церкви і народу перемога та радість, бо правда мусить перемогти. Про цю перемогу для нашої Церкви і народу моїм Воскреслого Ісуса. **ХРИСТОС ВОСКРЕС!**

РЕДАКЦІЙНИЙ КРУЖОК

ПРИГОТУВАННЯ ДО ВЕЛИКОДНЯ В УКРАЇНСЬКОМУ НАРОДІ

Вступ

Величне і могутнє є свято Воскресення Христа Спасителя, свято перемоги добра над злом, правди над неправдою, світла над темнотою; це свято, що показало всім віру у прихід Месії, що Христос справді Син Божий. Це свято наповняє радістю серця всього українського народу може навіть більше ніж Різдво Христа, бо припадає в ту пору року, коли природа відроджується до нового життя і засвідчує велику премудрість Божу.

Святкування Великодня на наших землях відбувається незвичайно урочисто, бо земля увільнилася з оков зими, і людина, звязана з природою, величним твором Божим святкує подвійну радість, подвійне воскресення. В Україні, де зима панує кілька місяців, і щойно в квітні цілковито звільняє нашу землю від своїх холодних обіймів, свято Воскресення обходиться куди величавіше ніж у інших країнах. Бо саме і Великдень і час підготовки до нього має куди кращі церковні Богослуження й врочистості ніж інші народи. Ця підготовка до Великодня має теж цикль весняних звичаїв та обрядів.

Свято Стрітання. Провесна

Немов на межі між Різдвом і Великоднем стоїть свято Стрітання Господнього, коли то за народньою приказкою “зима з літом стрічається” або “зима з літом моцюється, хто переможе.” В той день кінчається час

коляди в нашій Церкві. На думку приходить нове свято Великдень. Звичайно в природі ще важка зима. Сніги вкривають поля, дарма що дня прибуло майже на дві години. Сонічко пригріває щораз сильніше, зимова стихія тратить на силі, хоч трапляються ще сніговії та морози. Звичайно в половині березня, коли сонце все більше і більше пригріває землю і перемінняє сніги в струмочки, прилітає з вірію перший звістун весни жайворонок. Не лякається він снігу, що ще перепадає та покриває поля білою габою, а співає на славу Божу і кличе рільника в поле. Поволі розмерзається свята земля під благодатним соняшним промінням. А буйні і теплі вітри осушують її. Луки і майдани починають зеленітися свіжою травою. Іде провесна. В Східній Україні запалюють у степових полосах трави з минулого року. Море полум'яне вкриває безмежні простори і миттю очищує їх, щоб через тиждень вони покритися зеленим килимом. Дітвора вибігає на вигони, бавитися весело їй виглядає нових птахів з вірію. Десь на теплому Олексі прилетять бузьки. Діти вітають їх, числять щодня, скільки котре їх побачило, підглядають, як вони поправляють свої гнізда; виглядають і інших пташків. На теплому Олексі пасічники виносять вулики і ставлять посеред пасіки образ св. чудотворців Зосима і Саватія, що їх уважають покровителями бджіл.

Свячення пасок

Благовіщення

Приходить Благовіщення, перше весняне свято. Починається справжня весна. Господь “благословляє землю.” Господар виганяє худобу “на весну,” щоб пройшлася та покушала свіжої трави, хоч ще не поживиться нею. Дівчата виводять перший весняний хорівід. В деяких околицях виводять його щойно на Великдень. Починаються весняні роботи, в господарстві і полі. Господині чистять хати, білять стіни, миють долівку і хатне устаткування, немов очищують родинне гніздо від усього того, що нанесла важка зима “цариця темноти.”

Великий Піст

І в душах людських теж обновля. Вже почався великий піст.

Сім тижнів поважної духовної підготовки до зустрічі Христового Воскресення. Прогули м'ясиці, час забав і розваг, прийшов час застанови над станом власної душі. В церкві чисто і гарно; почищено її з весною. Багряними стрічками прибрані свічки та головні образи. Знак покути й розважань, що їх пригадують церковні богослуження, а священики пригадують в своїх проповідях і на місіях. В неділю Служба Божа св. Василя Великого з довгими тихими молитвами, під час яких дяки виводять довгі і поважні мелодії “Господи помилуй,” а миряни в той час говорять молитви. Приходячи до церкви, бють поклони, кажучи: “Претерпівий за нас страсти, Ісусе Христе, Сине Божий, помилуй нас.” В Третю Неділю Великого Посту співають: “Кресту Твоєму покланяємся, Владико, і святоє Воскресеніє Твое славим.” Кожної середи і п'ятниці багато людей іде до церкви, щоб бути присутніми на Службі Преждеосвящених Дарів із прегарними мелодіями. В п'ятий тиждень посту беруть громадно участь у великопосній вечірній відправі, званої “поклони.” Із повною в серці смиренністю бють поклони, віддають честь страдаючому Христові. Всі постять і старі і молоді. Багато здержуються від споживання мяса, або набілу цілих сім тижнів. Звичайно не курять тютюну та не вживають алкогольних напитків. Навіть дітей спонукують батьки відмовити собі деяких приємних розваг.

Кожного дня в тиждні, а тим

більше в неділю сповідається щораз то більше людей і приступає до св. Причастя. Місцевий священик кілька разів у пості запрошує сусідних священиків допомогти йому сповідати парафіян; відбувається теж св. місія. Кожний бажає з чистим серцем і непорочною душею привітати велике свято Воскресення.

Квітна Неділя

Час пливе повагом і приходить Квітна Неділя. На пам'ятку тріумфального в'їзду Ісуса Христа до Єрусалиму. Декуди називають її вербною або шутковою. Святять у церквах лозу на спогад квітів, що їх стелили під ноги Спасителя. Роздають лозу вірним. Розрадувана дітвора, а то і старші б'ють нею один одного та приказують: "Не я б'ю, шутка (лоза) б'є; за тиждень Великдень"; або: "Будь великий, як верба, а здоровий, як вода, та багатий як земля." Справді відчувається вже святочний настрій! За тиждень Великдень. Подекуди цією лозою виганяють уперше худобу на пасовище. А батько, або найстарший син встромлює кілька галузок у землю "на щастя," де вони запускають коріння і виростають.

Великий Тиждень

Цей тиждень до Великодня називається Великий, Білий, або Чистий. Перші три дні в цьому тижні господарі працюють у полі: сіють яре збіжжя, садять першу бараболю. В огородах засівають господині першу ярину-городину, а між оправленими грядками вже зеленіє грядочка капустяної росади, що її

газдиня засіяла ще 14 березня, на Євдоки, "як сніг по боки." Все це мусять зробити до Великого Четверга, званого теж Страстним, або Живним. Ще зранку в четвер наготовили паші для коней і худоби, приготували палива, а сполудня прибрали чисто на обійстю. Вранці ще багато парафіян сповідалося і причащалося на Службі Божій св. Василя Великого.

Аж під вечір, коли сонце склонилося над обрієм, заграли на дзвіниці дзвони, скликаючи мирян на Страсть — страстну відправу. Западає сумерк, повіяло холодком, і з піль несеться запах свіжо зораної ріллі. Не вдовзі заповнилася церква вірними, що, б'ючи поклони, сповнили її молитовними просьбами до Страждущого Христа. Поволі темінь покрила землею, тільки сільська церковця, немов чарівна лямпада, заблимала ясними шибками. І понеслися з неї могутні звуки: "Єгда славнії ученици..." та почалося читання дванадцятьох євангелій про "нині прославшагося Сина Божого," про продання Його, про суд, страстну дорогу на Голготу, розп'яття і смерть. Євангелії чергуються із співами крилосу та гранням дзвонів після кожного читання аж до слів: "Ісус же паки возопив гласом велиім, іспусти дух." Тоді заторохкотіли калатала, а дзвони замовкли аж до Воскресної Утрени.

Після Страстної відправи наряд помандрував додому, розважаючи про велику таємницю відкуплення роду людського смертю Спасителя. Після вечері цього дня, деякі, головню старші, не їдять нічого аж до Великодня. Сильна воля і постанова

вшановати Страсти Христові диктує такий спосіб посту. В Східній Україні вірні повертаються з церкви з запаленими свічками, вважаючи щоб донести їх додому і випалити ними хрест на сволиці. Таку свічку держать до наступного Страстного Четверга. Таку свічку ставлять перед образами підчас бурі з громами, декуди дають її в руку вмираючому. Подекуди запалюють тією свічкою в ночі з четверга на Велику П'ятницю обрядове огнище, що символізує ватру, при якій грівся св. Петро та вирікався Ісуса Христа

Велика П'ятниця

Другого дня вранці загомоніли коло церкви та під дзвіницею клепала й калатала. Церковний причет поставив у церкві "Божий Гріб" на місце тетраподу. І починається відправа. Замість Служби Божої Царські Часи і Вечірня, а далі обхід з плащаницею та "Благообразний Йосиф со древа снем пречистое Тіло Твоє..." заложення плащаниці до Божого гробу. Тоді вірні, припавши на коліна, складають молитовний поклін Христові, а також моляться головно за душі померлих; бо в той день належаться молитви передусім покійникам.

В цілу п'ятницю і суботу відвідують вірні Божий Гріб та адорують найсвятіші Тайни, виставлені до прилюдного почитання. А дітвора тарахкотить калаталами і драмкає об клепала.

Дома газдині печуть печиво великоднє і паску та приготавляють сніди до свячення в суботу або на Великдень. Дівчата пишуть писанки та красять крашанки. Ще в суботу працюють господарі в полі та на господарстві. Газдині роблять останні приготування до радісного і величного свята.

В Велику Суботу ввечері прикрашують уже церкву квітами, заставляють нові обруси на престолах, на столах і стільцях, ставлять нові свічки, прибирають їх квітами. І якийсь дивний, радісний настрій наповняє церкву. Завтра велике свято! Люди моляться весь час перед Божим Гробом, адорують Найсвятіші Тайни, б'ють поклони, згадуючи близьких і далеких, живих і померлих. Деякі залишаються в церкві цілу ніч на молитвах і розважаннях, щоб до сходу сонця привітати великий день Воскресення Христового.

Закінчення

Оце спогад минулого. Бо сьогодні на українських землях немає тієї радості й веселощів серед важких обставин безбожницького режиму, де "навіть молитись ворог не дасть." Одне гарячі молитви линуць до Бога зо зболілих грудей нашого народу, закутого в духові кайдани. Бо віра в відродження народу сильна, а молитва рве найсильніші окови. Після Голгофи прийде Воскресення.

Василь Лев

ЯВЛІННЯ ВОСКРЕСШОГО ІСУСА

Четверте явлення в Емаусі

В попередніх числах Ковчега (4, 5, 6-7 число з 1954 року) були дописи про Христові явлення: Магдалині, Мироносицям і Петрові. В цьому числі Ковчега подаємо допис про 4-те явлення Христа та опис місцевості й учнів, що були свідками цього явлення.

Євангелист Лука каже (Лука 24:11), що того самого дня по-полудні двох учнів, один з них Клеопа, вибралися з Єрусалиму до села Емаус, місцевості віддаленої на 60 стадій. Події останніх днів тяжко відбилися на їхніх душах, тому їхні розговори були сумні. Найбільше боліло їх трагічне закінчення місії Учителя, Пророка та Спасителя Ізраїля. Щоправда одержали вони відомість від невіст, що Христос воскрес, але самі Його не бачили. Вкінці їхнє положення було небезпечне, тому що вони були учнями Христа. Не диво отже, що опустили Єрусалим та шукали захисту на провінції. До йдучих учнів прилучився Ісус Христос, який видався подорожним, вертаючи домів з Єрусалиму тай розпочав бесіду, поспитавши, про що вони розмовляли та чому такі сумні. Клеопа, один з учнів, відповів питаючомуся, що хіба він є одним подорожним, який не знає, що останніми днями сталося з Ісусом з Назарету, який був пророком, могутим ділом і словом перед Богом і всіми людьми; як видали Його первосвященники на смерть хресну; вони, тобто учні сподівалися, що Ісус спасе Ізраїля, а ось вже третій день, як це

сталося; що-правда жінки, що ходили до гробу, застали гріб пустий, а ангели сказали, що воскрес; це потвердили також деякі учні, однак самого Ісуса не бачили. На це відповів Спаситель: "О нерозумні й тяжкі серцем, щоб повірити, всьому про що сповіщали пророки. Чи ж не треба було Христові отак страждати й увійти в свою славу?" І почавши від Мойсея і від усіх пророків, вияснив їм з усього Писання, що було про Нього. І наблизились до того села, куди йшли, а Христос так робив, ніби йде далі. Та вони не пускали Його, кажучи: "Зістанься з нами, бо вже йде до вечора й клониться день." Христос увійшов, щоб остатись з ними. І сталося, як Ісус був з ними за столом, узяв хліб, поблагословив і розломивши, подав їм. А у них відкрились очі й пізнали Його; і став їм невидимий. І учні казали один до одного: "Чи не горіло наше серце, як розмовляв з нами в дорозі і як вияснював нам Писання?" І вставши в ту годину вернулись у Єрусалим. Св. Євангелист Лука описує цю подію в Євангелії (Лука 24:13-33). Також Євангелист Марко підкреслює це явлення (Марко 16:12).

ЕМАУС, це містечко, де Ісус явився двом учням по своєму воскресенні. Місто Емаус було знане в Старому Завіті. Макавейські книги св. Письма згадують про це місто (1 Макав. 3:40; 9:50). Є кілька місцевостей коло Єрусалиму, які претендують бути колишнім євангельським Емаусом. Про місцевість

Ісус з двома учениками з Емаус.

колишнього Емаусу учені довго диспутували. Емаус був важним містом у Старому Завіті. Там Юда Макавейський побідив Ніканора і Гергіяса (166 п. Хр.). Баккідес укріпив його в 160 р. перед Христом, роблячи його ключем до західної Юдеї (1 Мак. 9:50). Варус спалив це місто в 40 р. перед Христом, щоб позбутися розбійничої оселі під ватажком Атронг. В 68 році по Христі римський полководець Веспасіян перебував з 5-тим македонським легіоном, сильно укріпивши табор близько колишньої місцевості Емаус. Юліян Африканець під імператором Марком Аврелієм (121-180) підпринявся відбудови міста Емаус, але ця відбудова в протязі віків зовсім зникла. Різні катастрофи, які нищили увесь край, не дозволили задержати жодних памяток про місто Емаус. Окреслення місцевості Емаус треба було робити на основі скупих і неточних передань, які залишилися в різних місцевостях. Ізза цього три місцевості почали пре-

тендувати бути колишнім євангельським Емаусом, без огляду на свою віддаль. Критики загально приймають віддаль Емаусу від Єрусалиму 60 стадій. Модерне село ель Кубеїбер мало би бути місцевістю колишнього євангельського Емауса. Це окреслення місцевості критики зробили на підставі кодексів св. Письма: Кодексу Ватиканського (4 століття), Кодексу

Александрійського (5 стол.), Вульгати та інших рукописів, що окреслюють Емаус 60 стадій, тобто 7 миль від Єрусалиму. Віддаль 14 миль в обі сторони учні могли легко відбути піхотою того самого дня по свідоктву євангелиста Луки (Лука 24:13). Окреслення Емаусу в ель Кубеїбер сягає до хрестоносної доби. На тім місці, де відбувалося ломання хліба, побудовано базиліку.

КЛЕОПА є ім'я одного з двох учнів, що йшли до Емаус (Лука 24:18). В Новому Завіті (після Вульгати) це ім'я приписується двом особам, хоч були писателі, що утотожнювали з одною особою. Про другого учня, що йшов з Клеопою до Емаус, св. Письмо нічого не згадує. Деякі робили здогади, що другим учнем був євангелист Марко або Лука. Ті здогади не мають великої популярності. Після Орігена другим учнем мав бути син Клеопи, Сімон, який опісля був єпископом Єрусалиму.

А. С.

ПРО СЛУЖБУ БОЖУ ЛІТУРГІЯ ОГЛАШЕНИХ. Часть II.

10. Тропарі і Кондаки

В ПОПЕРЕДНИХ дописах про Службу Божу у Ковчезі була згадка про антифони, тобто про величання Ісуса Христа піснями, взятими з пророцтв Старого Завіту. Ми також читали про значіння Входу зі св. Євангелією, що символізує прихід Христа. В часі Входу старозавітні пророцтва, тобто антифони замовкають, а на їх місце співаються пісні, які відносяться до Нового Завіту. Цими піснями прославляємо Господа Ісуса Христа, Пресвяту Богородицю та інших святих. Ті пісні, що їх співають півці безпосередньо по Малім Вході, називаються тропарі і кондаки.

Тропарі і кондаки це є короткі літургічні пісні, яких змістом є опис подій, або похвала осіб, котрих Церква почитає. Слово *тропар* по грецьки *тропаріон* означає гимн. Про назву *тропар* є кілька пояснень. Декотрі літургісти виводять цю назву від грецького слова *тропос*, спосіб, рід, образ, наскільки тропар є образом події, або життя святого. Інші поясняють, що *тропос* це троп, зворот, фраза, наскільки тропар оспівує той сам предмет і подію різним способом і різними словами. Найбільш правдоподібним може бути пояснення, яке виводить слово *тропар* від грецького "*тропаіон*," трофей, знак перемоги, наскільки в цих літургічних піснях автори звеличують переможні подвиги святих.

Слово *кондак* по грецьки *контакіон* означає особливий гимн у візантійському обряді. Деякі літургісти виводять слово *кондак* від грецького слова *контос*, малий, короткий, з цього *контакіон* коротка похвальна пісня в честь Ісуса, Матері Божої, або святого. Цього рода пояснення може бути оправдане тільки тоді, якщо возьмемо під розвагу короткість сьогоднішніх кондаків в церковних Богослуженнях, бо давні кондаки святого Романа Сладкопівця є дуже довгі.

Правильник Богослужень приписує різні тропарі і кондаки на кожний день церковного календаря та на кожную нагоду. Якщо заглянемо до Богослужбених книг візантійсько-слов'янського обряду, то знайдемо тропарі і кондаки: 1) воскресні на неділі, 2) господські на празники Ісуса Христа, 3) богородичні на празники Богородиці, 4) в честь святих, 5) на кожний день седмиці, 6) за померших та 7) на всяке прощення.

Тропарі і кондаки є тільки одною частиною багатой гимнографії візантійського обряду. Початком справжнього розвою церковної гимнографії треба вважати щойно п'яте століття. Найдавнішими представниками релігійної поезії є поети Антим і Тімокл, яких треба вважати за безпосередніх попередників св. Романа Сладкопівця.

Про життя побожного священнослужителя, аскета і поета Романа довідуємося з неясних нотаток перехованих у Миніі.

Східня Церква присвятила пам'яті св. Романа день 1-го жовтня, той сам день, в котрім святкуємо Покров Матері Божої. В часослові знайдемо відомість про Романа, що жив у році 496, а народився правдоподібно около 470 року по Христі, в місті Міс-анон, в Сирії. Його батьки правдоподібно багаті купці, мали змогу дати синові високу освіту, яка не дала Романові повного житєвого задоволення. Роман посвятив своє життя на службу Богові. В сирійському місті Беритос він служив діяконом у церкві Христового Воскресення, правдоподібно, що там став священнослужителем у Блахернській Церкві Пресвятої Богородиці. Від цього часу почалася його поетична праця, яка увінчалася великим успіхом. Передання каже, що він, перебуваючи на нічнім розважанні в саме навечеря Христового Різдва мав видіння. Пречиста Діва Марія поглянула на нього ласкавим оком, подаючи йому кусень паперу, сказала: Бери і їдж це! Роман виконав волю Пресв. Богородиці. Коли прийшов до себе, записав на папері все, що пережив у видінні, та лишив нам дуже гарну картину Христового Різдва:

“Діва сьогодні Найвищого народжує,
І земля приносить вертеп
Недоступному,
Ангели з пастирями виславляють,
А мудрці за звіздою подорожують,
Задля нас бо народилось
Немовлятко,
Предвічний Бог.”

Прийнявши доручення Пречистої Диви Марії писати твори, Роман постійно писав твори на славу Божу і Божої Матері. В минеї читаємо, що Роман залишив по собі до тисячі пісень, з яких до наших часів залишилося до вісімдесять. Віршові твори Романа носять назву *контакія*. Кожний кондак складався з 20, 30 і більше строф однакової будови. Кожна строфа числила від двадцять до двадцять одного вірша. Перша строфа у греків називалася *кукуліон*, а дальші *ойкою* ікоси. Кожня строфа мала одно- або дво-рядковий рефрен.

Пізніші часи видали інших великих поетів, яких твори також ввійшли до складу церковних служб і зайняли місце кондаків Романа. В останніх наших часах на Західній Україні наша Українська Католицька Церква видала церковного письменника в особі о. Ісідора Дольницького, який написав акафисти в честь Ісуса Чоловіколюбця і св. Йосафата та інші корисні твори.

А. С.

З НАРОДУ ДЛЯ НАРОДУ

8. ПРАВДИВИЙ ПАТРІОТИЗМ

В нинішніх часах багато говориться про патріотизм. Багато українців думають, що вони є правдивими патріотами, тому що деколи вберуться у вишивану сорочку або в народний костюм, прийдуть на концерт з нагоди роковин повстання держави, виголосять палку промову, додаючи партійного перцю. Таким українцям ще далеко до правдивого патріотизму. Патріотизм це є упорядкована любов до вітчизни, яка проявляється не в словах, але в ділах. Отже патріотом можна назвати тільки того, хто любить свою вітчизну, свій нарід ділами, тобто хто для народу працює, жертвує свої сили і знання. Можна також зачислити до патріотичних груп

цю організацію, яка працює для духового і дочасного добра свого народу.

Найбільш патріотичною організацією в ЗДА є Українська Католицька Церква, яка працює для нашого народу на полі релігійнім, культурнім, харитативнім і народнім. Під її крилами виростили не лишень релігійні, але також народні організації. Вона несла і несе тягарі шкільництва та загальної освіти, щоб виховати нові покоління для церковних громад та української суспільности. І саме її працівники: священики в церковних громадах та Сестри-Монахині по школах є тими правдивими патріотами, бо вони ціле своє життя віддали на службу

Стемфорд, Конн., грудень 1954. — Студентки Дівочої Академії Сестер Місіонарок співають коляди у шпиталі для хворих.

Церкві і народові. Ніхто не заперечує, що є много українців правдивих патріотів у світському стані, але кожний чесний українець і українка мусить признати, що кожний юнак, що вибрав священничий стан в Екзархії чи в Чинах: ОО. Василіян, ОО. Редемптористів та ОО. Францішканів, є патріотами у повнім слова значінню, бо працює для добра українського народу. Те саме треба сказати про наших ідейних українок, які вступили до монастирів Сестер Василіянок, Сестер Служебниць та Сестер Місіонарок Покрова Матери Божої, що вони є правдивими патріотками, бо віддали все своє життя, всі свої талани для Церкви і нашого народу. Вони по школах виховують нашу молодь. Честь їм за жертвенну працю.

Служення Церкві і нашому народові це найкращий патріотизм та дуже конечний для українського народа на іміграції. Це одинока наша остоя в громадському житті. Вона потребує до праці ідейних людей.

Крім Сестер Василіянок та Сестер Служебниць в нашій Екзархії розгорнули культурну діяльність наші українські Сестри Місіонарки Покрова Матери Божої в Стемфорді. Не згадуємо тут працю Сестер Місіонарок для якоїсь компетенції з іншими Згромадженнями, а тільки тому, щоб шановних читачів Ковчега запізнати з діяльністю і працею Згромадження Сестер Місіонарок Покрова Матери Божої, котрого основниками були наші українські Владики: Впреосв. Кир Константин Богачевський і Преосв. Кир Амврозій Сенишин. Сестри Місіонарки Покрова Ма-

тері Божої за короткий час свого існування розгорнули свою культурну працю видавництвом Ковчега в українській й англійській мові, репродукцією чудових ікон та взірцевим веденням дівочої академії (гайскул), яка стоїть на високім академічнім рівні.

Не від річи буде запізнатися з програмою дівочої академії Сестер Місіонарок у Стемфорді. Під цю пору в академії є 60 студенток. Всі мають однострій: білі блюзочки, чорні суконки. В склад навчання входять мови: англійська, французька, латинська та інші предмети як: альгебра, геометрія, біологія, хемія, історія всесвітна і Злучених Держав, релігія, спів. Ті студентки, що покінчили науку в дівочій академії Сестер Місіонарок, не мають найменшої трудності в продовжуванні наук в каледжах, тому що були добре приготовані в академії.

Для нас українців католиків ця дівоча академія є ще цінна тим, що в ній наші українські дівчата крім вище згаданих предметів мають нагоду вчитися грання на фортепяні, народного і церковного співу, тобто студентки українського походження вчать співати Службу Божу, Тропарі, Кондаки, Богородичні, Молебні до Ісуса Христа і Матері Божої, Вечірню зі самогласними гласами. Дівчата можуть навчитися диригентури. Якщоб Отці Парохи з церковними громадами звернули трохи уваги на наш церковний спів по парафіях то моглиб дуже скоро поширити гарний наш церковний спів у себе, висилаючи спосібних дівчат на науку до дівочої академії Сестер Місіонарок

Стемфорд, Конн., грудень 1954.—Дівоча Академія Сестер Місіонарок вибирається автобусами з колядою до приходств.

в Стемфорді. Треба ще підкреслити, що студентки-українки вчаться української і церковно-слов'янської мови, історію нашої Церкви, літургіку та історію про Україну. Також можуть вчитися малярства, шиття та куховарства. Одним словом дівоча академія Сестер Місіонарок Покрова Матері Божої в Стемфорді докладає усіх старань, щоб наші українські дівчата не тільки були добрими американками,

але також добрими українками. Якщо родичі і церковні громади справді хочуть бути правдивими патріотами, то повинні подбати про потрібне виховання своїх дочок не тільки в американському, але також українському дусі. Писати по дальші інформації на адресу:

**Missionary Sisters of Mother of God
111 West North Street
Stamford, Conn.**

ПРОГРАМА ЕВХ.-МАРІЙСЬКОГО КОНГРЕСУ СХІДНИХ ОБРЯДІВ

7. Величавий Молитовний Похід (X-23-54)

Хоч вже минає шість місяців від величавого Евхаристійно-Марійського Конгресу Східних Обрядів у Філадельфії, Па., що відбувся 22, 23 і 24 жовтня 1954 року, то все таки учасники цього Конгресу мило споминають пережиті дні в часі Конгресу та довго залишаються евхаристійно-марійські торжества в їхній пам'яті. Ізза таких величних і небувалих торжеств редакція Ковчега продовжатиме опис програми Евх. Мар. Конгресу Східних Обрядів.

По великій Соборній Службі Божій різних обрядів, при 9 престолох, в Конвенційній Галі, у Філадельфії, в суботу рано 23-го жовтня 1954 року, від 10-ої рано до 1:30 пополудні, при участі Єпископів, Духовенства та 20 тисяч вірних (з яких тільки 15 тисяч могли поміститися, бо стільки місця було на галі. Решта паломників мусіла приміститися в бічних галях), відбувся величавий молитовний похід, в якому взяло участь понад 8 тисяч людей від Музею Мистецтва до Катебри св. Апостолів Петра і Павла, а других 8 тисяч приглядалося походу.

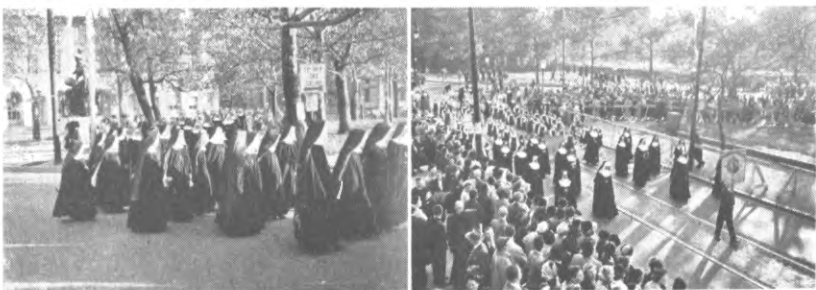
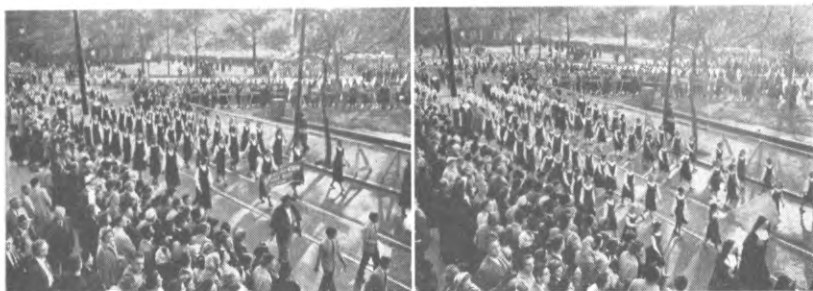
Спершу було в пляні, що похід перейде від гайскулу Галаган через Логен Сіркел до катебри. Але тиждень перед Евх. Мар. Конгресом численність учасників походу так дуже зросла, що треба було змінити плян і призначити довшу дорогу до походу, тобто від музею Мистецтва через дорогу Парквей до катедрального храму св.

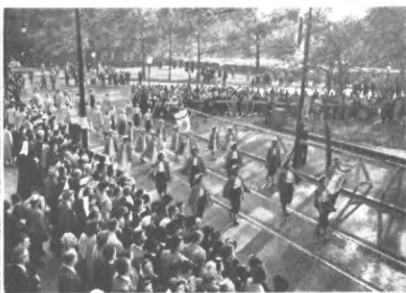
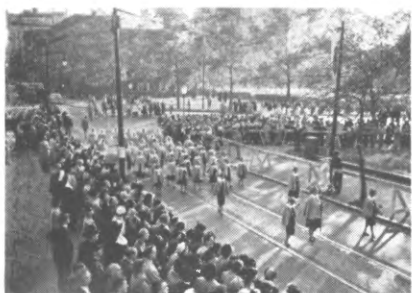
Петра і Павла. Концелебрація різних Служб Божих, що відбувалася рано тогож дня в Конвенційній Галі, продовжилася до 1:30 пополудні. Ізза цього молитовний похід, який мав зачатися в 2-ій годині пополудні, зачався в 3-ій годині і тривав до 5:30, тобто дві і пів години. Похід своєю величавістю та організаційним хистом перевищив всі досі відбуті в ЗДА походи українського політичного характеру. До глибини душі зворушувала глибока віра паломників, які в часі походу побожно шепотали молитви, просячи в Бога і Пречистої крашої долі для нашого українського народу і нашої Церкви в большевицькій неволі. Велика членством дута орхестра гайскулу "Ля Саль," впорядчики на авті через голосники давали відповідні інструкції та тримали під контролею цілий порядок походу. Господь благословив цей молитовний похід, бо дав чудову погоду, яка рідко трапляється в такій пізній порі року, як кінець жовтня.

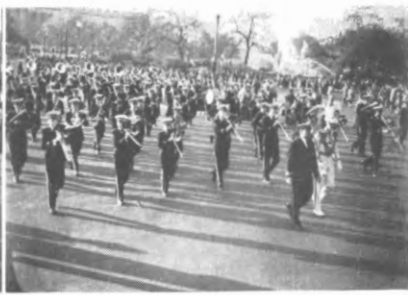
Загальний Перегляд Походу

На чолі походу йшла велика орхестра учнів католицького гайскулу "Ля Саль" і грала українські релігійні маршові пісні. Що за мила несподіванка була для українців католиків, що американські студенти інших національностей так гарно вивчилися наших пісень, щоб їх відограти в часі молитовного походу. Тут треба підмітити,

**Знімки з процесії Евхаристійно-Марійського Конгресу Східних
Обрядів в Філадельфії, Па., в суботу, 21-го жовтня
1954 року.**

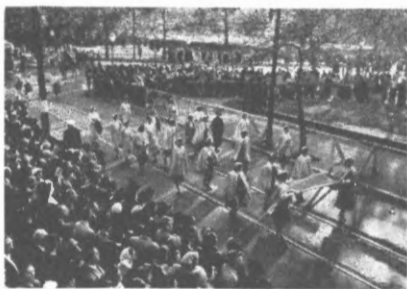

що Сестри Місіонарки зі Стемфорду подбали, щоб в кількомільйоновім місті Філадельфії лунали українські пісні. Тут належиться признання диригентіві орхестри, що так гарно використав музичний матеріал, який прислали Сестри Місіонарки Покрова Матері Божої зі Стемфорду.

Перед орхестрою несено великий процесійний хрест і прапори: папський, американський й український та велику ікону Непорочно Зачатої Богородиці з Божим Дитятком. Потім йшли різні групи: шкільна молодь парафіяльних елементарних і вищих шкіл з різних місцевостей, діточі Марійські Дружини, Сиротинці, Катедральний Хор, Підкарпатські русини-українці з іконою Мукачівської Матері Божої, старші Марійські Дружини, Апостольства Молитви, Товариства Св. Імені, Ліга У-

країнської Католицької Молоді, Обнова, Пласт, СУМА, Молодеча Просвіта, НТШ, Головна Управа УНС і УККа, Гетьманська Громада, Союз Українок, Самопоміч, Т-во Інженерів з Нью Йорку, ООЧСУ, Українські Американські Ветерани, Союз Укр. Промисловців і Купців, Брацтво кол. Вояків Дивізії, представники Ком. Об'єднаних Амер. Організацій з Нью Йорку. Своєю великою численністю членів у поході відзначився Союз Українців Католиків "Провидіння," який дав велику співпрацю, особливо Головна Управа, Редакція "Америки" та місцеві і позамісцеві Відділи "Провидіння." З великою приємністю треба підчеркнути співпрацю наших українських католицьких Душпастирів, які zorganizували 144 Парафіяльних Комітетів Паломників на Евх. Мар. Конгрес з різних парафій. Для ста-

тистики подаємо список місцевостей, звідкіля прибули паломники під проводом Парафіяльних Комітетів Паломників:

1. Amsterdam, N. Y.
2. Auburn, N. Y.
3. Akron, Ohio
4. Ansonia, Conn.
5. Astoria, N. Y.
6. Allentown, Pa.
7. Aliquippa, Pa.
8. Altoona, Pa.
9. Ambridge, Pa.
10. Alden Station, Pa.
11. Bath, N. Y.
12. Broadalbin, N. Y.
13. Buffalo, N. Y.
(St. John's)
14. Buffalo, N. Y.
(St. Nicholas')
15. Boston, Mass.
16. Bridgeport, Conn.
17. Babylon, N. Y.
18. Bayonne, N. J.
19. Binghampton, N. Y.
20. Bronx, N. Y.
21. Brooklyn, N. Y.
(Holy Ghost)
22. Brooklyn, N. Y.
(St. Nicholas)
23. Baltimore, Md.
24. Bethlehem, Pa.
25. Bridgeport, Pa.
26. Bristol, Pa.
27. Barnesboro, Pa.
28. Berwick, Pa.
29. Belfield, N. D.
(St. John's)
30. Cohoes, N. Y.
31. Cleveland, Ohio
32. Colchester, Conn.
33. Carteret, N. J.
34. Camden, N. J.
35. Chesapeake City, Md.
36. Chester, Pa.
37. Clifton Hts., Pa.
38. Curtis Bay, Md.
39. Carnegie, Pa.
40. Centralia, Pa.
41. Chicago, Ill.
(St. Nicholas')
42. Dearborn, Mich.
43. Detroit, Mich.
44. Elmira Hts., N. Y.
45. East Cleveland, O.
46. Elizabeth, N. J.
47. Edwardsville, Pa.
48. Fall River, Mass.
49. Ford City, Pa.
50. Frackville, Pa.
51. Glastonbury, Conn.
52. Great Meadows, N. J.
53. Glen Lyon, Pa.
54. Grand Rapids, Mich.
55. Hudson, N. Y.
56. Hartford, Conn.
57. Hempstead, N. Y.
58. Hanover, Pa.
59. Hamtramck, Mich.
60. Jersey City, N. J.
61. Jeanette, Pa.
62. Johnstown, Pa.
63. Keiser, Pa.
64. Lackawanna, N. Y.
65. Lancaster, N. Y.
66. Lorain, Ohio
67. Latrobe, Pa.
68. Lyndora, Pa.
69. Los Angeles, Calif.
70. Manchester, N. H.
71. Manville, N. J.
72. Miami, Florida
73. Millville, N. J.
74. McKeesport, Pa.
75. McKees Rocks, Pa.
76. McAdoo, Pa.
77. Mahanoy City, Pa.
78. Maizeville, Pa.
79. Middleport, Pa.
80. Minersville, Pa.
81. Mt. Carmel, Pa.
82. Madison, Ill.
83. Milwaukee, Wis.
84. Muskegon, Mich.
85. Niagara Falls, N. Y.
86. New Britain, Conn.
87. New Haven, Conn.
88. Newark, N. J.
89. New Brunswick, N. J.
90. New York, N. Y.
(St. George's)
91. Northampton, Pa.
92. New Kensington, Pa.
93. Nanticoke, Pa.
94. Olyphant, Pa.
95. Pittsfield, Mass.
96. Passaic, N. J.
97. Perth Amboy, N. J.
98. Palmerton, Pa.
99. Philadelphia, Pa.
(St. Andrew's)
100. Philadelphia, Pa.
(Christ the King
Nicetown)
101. Philadelphia, Pa.
(Imm. Conception)
102. Philadelphia, Pa.
(St. Joseph's
Frankford)
103. Philadelphia, Pa.
(St. Nicholas')
104. Philadelphia, Pa.
(Protection BVM)
105. Phoenixville, Pa.
106. Pittsburgh, Pa.
(St. George's)
107. Pittsburgh, Pa.
(St. John's)
108. Rochester, N. Y.
109. Rossford, O.
110. Riverhead, N. Y.
111. Reading, Pa.
112. Ramey, Pa.
113. St. Johnsville
114. Sayre, Pa.
115. Syracuse, N. Y.
116. Salem, Mass.
117. S. Deerfield
118. Stamford, Conn.
119. Spring Valley, N. Y.
120. Staten Island, N. Y.
121. Scranton, Pa.
122. Simpson, Pa.
123. Shamokin, Pa.
124. Shenandoah, Pa.
125. St. Clair, Pa.
(Holy Trinity)
126. St. Clair, Pa.
(St. Nicholas)
127. St. Joseph, Mo.
128. St. Paul, Minn.
129. Troy, N. Y.
130. Terryville, Conn.
131. Trenton, N. J.
132. Watervliet, N. Y.
133. Woonsocket, R. I.
134. Whippany, N. J.
135. Washington, D. C.
136. West Easton, Pa.
137. Williamstown, N. J.
138. Wilmington, Del.
139. Woodbine, N. J.
140. Wheeling, W. Va.
141. Wilmerding, Pa.
142. Wilkes Barre, Pa.
143. Youngstown, O.
144. Yonkers, N. Y.

Як перейшли всі організації, чоловіки і жінки, старі і молоді, лава за лавою неначе людська ріка, заливаючи величезну площу перед катедрою св. Петра і Павла, тоді Духовенство нашої Екзархії в ЗДА і Священики з Канади разом зі Священиками східних і латинського обрядів прилучилися до молитовного походу. Їх збірною точкою була вища школа "Галаган." Треба підмітити, що наші українські католицькі Чини і Згромадження: ОО. Василіяне, ОО. Редemptористи, ОО. Францішкани, ОО. Студити, Сестри Василіянки, Сестри Служебниці, Сестри Пресв. Сердець Ісуса і Марії та

Сестри Місіонарки Покрова Матери Божої причинилися до величності молитовного походу. Похід замикав Еміненція Кардинал С. Стрич, Архиепископ Шикага, великий приятель українців католиків при участі многих Архиепископів, Єпископів, Монсініорів та духовенства різних обрядів.

Молитовний похід закінчився в 5:30 пополудні, який зробив велике вражіння на присутніх не тільки численністю паломників, але також взірцевим порядком та надзвичайним побожним настроєм.

(Продовження слідує)

А. С.

МИНУЛЕ

Нью Йорк, 22-го січня 1955.
Різдвяна Просфора Хору "Думка"
Преоув. Амврозій має слово.

тоді многие українці оправдують себе, що мусять робити у фабриці. Ізза цього українські родини не мають змоги гідно відсвяткувати Різдво Христового. Тому понад 50 парафій впродовж десяти років перенесли святкування Різдва Христового за дозволом Ординаріату на 25-го грудня, коли в цілій Америці панує дух Руздвяних Свят. На тій зміні парафії нічого не стратили, а радше скористали, бо мають нагоду святкувати Різдво зі своїми друзями та не потребують оправдувати себе перед чужинцями, чому святкують Різдво 13 днів пізніше.

● ПОНАД ПЯДЕСЯТЬ ПАРАФІЙ
УКР. КАТОЛ. ЕКЗАРХІЇ ПРИЙНЯЛИ
ДОБРОВОЛЬНО ГРИГОРІАНСЬКИЙ
КАЛЕНДАР, щоб мати змогу в ЗДА
святкувати свята зі всіми народними
традиціями. Є багато парафій в нашій
Екзархії, особливо по більших інду-
стріальних містах, що не мають змоги
святкувати Різдва Христового після
старого Юліанського Календаря (7-го
січня) ізза фабричної роботизни. Ізза
цих обставин українські родини затра-
чують нашу церковну традицію свят-
кування Різдвяних Свят. На 25 грудня,
де увесь світ святкує Різдво Христове,
многі українські родини не підуть на
Службу Божу до церкви, бо це не їх
свята, хоч дома справляють гучні оби-
ди по американському звичаю включно
з індіком на столі. Як приходять Різ-
двяні Свята після старого календаря,

Нью Йорк, 22-го січня 1955. — Різдвяна Просфора Хору "Думка."
Преосв. Амврозій гостем.

● **ШІСТЬ АМЕРИКАНСЬКО-КАТОЛИЦЬКИХ ПАЛОМНИЦТВ НА ЕВХАРИСТИЙНИЙ КОНГРЕС ДО БРАЗИЛІЇ.** Досі шість американсько-католицьких дієцезій зголосили паломництва на Евхаристійний Конгрес до РІО де ЖАНЕЙРО, в Бразилії, що відбудеться від 19 до 24 липня 1955 року. Ті паломництва є з Нью Йорку, Нью Орлінс, Даллас, Філадельфії, Ст. Луїс та з Оклахома. Є чутки, що наші українські католицькі Єпископи із ЗДА і Канади вибираються на Конгрес до Бразилії.

● **ШИРА ПОДЯКА ПАНІ О. ЯРЕМА ЗА СТИПЕНДІЮ ДЛЯ БІДНОГО СЕМІНАРИСТА.** Пані Ольга Ярема з Нью Йорку, дружина адвоката Степана Яреми, визначного громадянина, подарувала \$500.00 (пятьсот доларів) на виховання священика, тобто одну стипендію для бідного семінариста на один рік. Це справді шляхотий вчинок із сторони пані О. Яреми. Нехай Господь їй сторицею винагородить. Товариство св. Пія Х, в Стемфорді звертається до всіх допомогти щедрими жертвами, щоб можна допомогти бідним студентам, які в майбутньому будуть служити Богові, Церкві і народові. Жертви слати на адресу Преосв. Кир Амврозія в Стемфорді.

THE ARK

111 West North St.
Stamford, Conn., U.S.A.